Computercursussen en e-learning

Virtuele campus

E-learning is een nieuwe manier om kennis op te doen. Momenteel is het volgen van allerlei interactieve opleidingen via internet nog niet evident, maar heel wat bedrijven hebben een markt gezien in het geven van gespecialiseerde opleidingen langs multimediale weg. En ook in het hoger onderwijs lijkt de tendens onomkeerbaar. DIRK SCHOOFS

Tien jaar geleden overviel Randy Brown een drugsdealer. De overval liep uit op moord en nu zit de verstokte recidivist in de Utah State Prison achter de tralies... afgestudeerd met een bachelor-diploma in accountancy aan de Utah State University. Steeds meer Amerikaanse gevangenissen zetten programma's in afstands onderwijs op poten, in samenwerking met lokale universiteiten. Brown is een van de gevangen die dit jaar vrijkomt met een diploma op zak, wat zijn kansen op herval volgens experts sterk vermindert. De man liep college via het televisiescherm; een audioverbinding stelde hem in staat om vragen te stellen aan zijn docenten. Zijn medestudenten waren geen gevangenen, maar gewone campusbewoners. Een experiment met een beveiligde internetverbinding mislukte. De gewiekste cursisten kwamen er snel achter hoe je de computer kon gebruiken voor het bezoeken van pornografische sites en voor e-mailtjes te sturen naar vrienden en fa-

Inloggen op de digitale leeromgeving van de Universiteit Gent.

milie. Daarom verlopen de meeste e-learningprojecten nu via een afgesloten satellietverbinding en een televisieschermen. Werkstukken worden ingeleverd via fax of per brief.

Internet als ruggengraat

In tegenstelling tot in de Verenigde Staten staat e-learning in Europa nog in zijn kinderschoenen. E-learning betekent zoveel als leren met behulp van internettechnologie. De leerstof bereikt je via een webbrowser over het internet, intranet of extranet. Dit maakt e-learning bijzonder geschikt voor afstandsleren. Er wordt gewerkt met webgebaseerde cursussen die de cursist naar leerbronnen en communicatiemiddelen stuurt die zich buiten de cursus bevinden – via e-mail, bulletin boards en discussiegroepen.
Omdat het internet de ruggengraat vormt van deze leermethode, komen meteen enkele voordelen uit de verf. Je bent nauwelijks gebonden aan tijd. De student studeert aan zijn eigen tempo. Uitslovers hebben 7 dagen op 7, 24 uur per dag toegang tot de leerstof. Eerder Bourgondisch ingestelde cursisten weten dat ze zich geen zorgen hoeven te maken over oplopende kosten voor een kot wanneer ze een paar jaar langer over een opleiding doen. De leeromgeving kan aangepast worden aan de behoefte van de organisatie. Er kunnen tal van verschillende leermethoden door elkaar gebruikt worden. De ene keer bevind je je in een virtueel klaslokaal, de andere keer kan je deelnemen aan simulaties en groepswerken, of lid worden van gemeenschappen (zogeheten 'communities'). Bovendien doorloop je alle stappen van traditioneel onderwijs. Je leert online, je wordt via dezelfde weg getest, en het certificaat verkrijg je via hetzelfde kabeltje. Ook de administratie, de verwerking van persoonlijke data, de betalingen en het monitoren van de deelnemers gebeurt online.
De nadelen zijn inmiddels genoegzaam bekend. Vooreerst moet de student een grotere leer- en werkdiscipline aan de dag leggen. Er is immers geen leerkracht die hem aanspoort. Je moet beschikken over de nodige hard- en software, en hoewel het tegenwoordig al internet is wat de klok slaat, is de bandbreedte van dat medium nog vaak te beperkt om behoorlijk met rijke inhoud zoals filmpjes te werken.
Het volstaat niet om de inhoud van een traditionele cursus te vertalen in *html*-code. Een goede e-cursus moet immers interactieve inhoud bevatten die de mogelijkheden van het internet maximaal benut. Tenslotte zo blijkt, heb je tijdens dit leerproces een andersoortige begeleiding nodig. Er moeten evaluatietools voorhanden zijn die nagaan of de beoogde doelstellingen behaald werden, of om eventuele lacunes in de verwerking te detecteren.

Proppen tegen het Blackboard

Iedere zichzelf respecterende universiteit en hogeschool ondersteunt haar dagcursussen met e-learnpakketten. Van het tiental platformen die op ons onderwijs mikken, zijn Blackboard en Dokeos de belangrijkste. Blackboard, WebCT, QMPerception (de laatste twee zijn Microsoft-producten) zijn commerciële initiatieven die hun broncode beveiligen, zodat koppelingen met andere sofwaretools enkel door hun consultants kunnen gemaakt worden. De hoge licentiekost was de voornaamste reden dat men op zoek ging naar alternatieven, want bedrij-

VAKTAAL A - M N - Z

HTML: Hypertext Markup Language. Programmeertaal om webpagina's te maken. Bijzonderheid van html is de mogelijkheid om hyperlinks naar andere pagina's te maken. Om html-pagina's te bekijken, heb je een browser zoals Internet Explorer of Firefox nodig.

DE IMPACT VAN E-LEARNING

Professor Tine Lenaerts en professor Willem Wieme hebben het fenomeen e-learning zien groeien op universitair niveau. Zij opteerden voor het open-bronsysteem Dokeos. In 2003 werden deze pioniers in Gent verantwoordelijk voor e-learning voor de hele universiteit.

Professor Tine Lenaerts is een van de pioniers van e-learning aan de Gentse universiteit.

Clickx: Wat is e-learning nu eigenlijk?
Tine Lenaerts: Er is een onderscheid tussen e-learning en distance learning. E-learning betekent studeren terwijl je gebruik maakt van informaticavoorzieningen. Dat kan ook op de campus zelf gebeuren. Terwijl distance learning (leren op afstand) maar één aspect van e-learning is. Vaak wordt een hybride systeem toegepast. Laat er geen misverstand over bestaan: hoewel we e-learning maximaal stimuleren, zal Gent een campusuniversiteit blijven. Er bestaat geen gevaar dat professoren zichzelf zouden afschaffen – ze blijven meer dan noodzakelijk.

Clickx: Is er een meerwaarde ten opzichte van 'klassiek' onderwijs?
Willem Wieme: We hebben gemerkt dat bij sommige cursusonderdelen de traditionele manier van lesgeven ontoereikend is. We hebben het over studiesessies waarbij de aanwezigheid van een prof eigenlijk niet vereist is. Het is trouwens gebleken dat studenten eigenlijk niet in staat zijn om langer dan 20 minuten aan een stuk geconcentreerd een cursus te volgen. Dankzij de pc kunnen we echter hulp bieden bij het leren die anders onmogelijk was.
Tine Lenaerts: Op het einde van de jaren tachtig wees onderzoek uit dat zelfs uitstekende studenten die de stof prima konden memoriseren de essentie niet beet hadden. We zochten naar nieuwe mid-

delen om het zelfstandig denken te prikkelen. Via collega's in de Verenigde Staten kwamen we in contact met Peer Instruction. Het kwam er in grote lijnen op neer dat we de studenten nog voor de les verplichtten om de stof te lezen. De prof kwam tijdens de les terug op de essentie en eventuele moeilijkheden, en presenteerde de studenten dan een conceptvraag waarmee hun kennis getest werd. Zo konden we zien in welke mate de groep de leerstof al dan niet beheerste. Indien 80% of meer de leerstof begrepen had, konden we verder gaan. In Harvard werd Peer Instruction door een elektronisch systeem ondersteund; bij ons verliepen de stemmingen in het begin door handopsteking. Dit systeem leverde betere examenresultaten op voor de conceptuele vragen, maar het belangrijkste was dat de studenten veel zelfzekerder waren over hun probleemoplossend vermogen.

Clickx: Hoe zijn jullie dan bij een elektronisch systeem terechtgekomen?

Willem Wieme: Even later begon ik gebruik te maken van *Java-applets* tijdens de cursussen kwantumfysica. Die applets konden processen visueel maken en leidden tot meer inzicht. Bovendien kon men die applets zowel raadplegen tijdens de reguliere cursus op de universiteit als op kot.
We maakten cursussen in hypertext en ontwikkelden een toetsomgeving. Destijds waren er twee trends. Ofwel probeerden profs hun werk zo goed mogelijk voor de buitenwereld af te schermen, maar dat had het nadeel dat je alles ook zelf moest doen. Ofwel koos je om alles vrij te laten en te delen met anderen – en dan kon je natuurlijk ook van hun bijdrage profiteren. We merkten gauw dat we door openbrontechnologie veel sneller problemen konden oplossen dan wanneer we afhankelijk zouden zijn van commerciële initiatieven.

Tine Lenaerts: Vanuit die ervaring heeft het beleid van de Universiteit Gent ons gevraagd om een digitale leeromgeving te introduceren voor de hele universiteit. In Leuven was men daar al mee bezig, en ook Nederland stond voor. Wij besloten doelbewust om te wachten tot de tijd rijp was en alle kinderziektes voorbij waren. In 2002 maakten we de grote stap. Momenteel is onze eigen elektronische leeromgeving Minerva twee jaar oud. Met Minerva kan de student de door de professor beschikbaar gestelde cursusinformatie online raadplegen. De collega-professoren waren enthousiast: ze merkten dat Minerva minder werk vroeg dan het onderhouden van hun eigen website. Je hoeft geen html-code te kennen om cursussen op het internet te zetten. Examenroosters werden gepubliceerd, er werden polls gehouden (genre: ven als Blackboard verkopen hun producten en ondersteuning duur. Dokeos is een zo'n openbronalternatief. Openbronproducten zijn vrij te gebruiken. Tenzij je voldoende goed opgeleide informatici in dienst hebt, kan je echter niet zonder support en consultancy, die dan wel weer betaald moeten worden. Een universiteit die veel eigen ontwikkelaars in huis heeft en daarvoor wil betalen, zal het daar makkelijker mee hebben dan een hogeschool die meer op onderwijs en op contacten met het werkveld gericht is. Zelfs aan de KULeuven, waar Blackboard destijds als winnaar van de aanbesteding uit de bus kwam, groeit de kritiek tegen deze elektronische leeromgeving. LOKO, de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (de representatieve studentenorganisatie van de KULeuven) hekelt de wanordelijke en ongebruiksvriendelijke interface. Zo worden er links geplaatst naar lege pagina's, terwijl het beter zou zijn die pagina's

Het pakket cursussen.

De agenda van een student.

VAKTAAL | A - M | N - Z

JAVA-APPLET: Programmaatje dat zich nestelt in een webpagina en automatisch wordt geladen. Het kan velerlei functies hebben zoals het weergeven van animaties of het tonen van de datum. Applets zijn meestal geschreven in Java (programmeertaal gebaseerd op C++), zodat ze op verschillende besturingssystemen gebruikt kunnen worden.

‘Op welke dag willen jullie practicum?’), er kwamen forums die gonzen van bedrijvigheid, er werden leerpaden ontwikkeld. Een leerpad is een bepaalde structuur die de student stap voor stap moet doorlopen om een leerstofeenheid te verwerken. Het is zelfs mogelijk om een leerpad aan te passen aan het niveau van de individuele student.

Clickx: Hoe ziet jullie digitaal leerplatform er nu uit?

Willem Wieme: Na Minerva is er nu Curios, een testomgeving waar je vragen aangeboden krijgt in alle mogelijke vormen, volledig ontworpen door het team van UGent. Studenten kunnen zichzelf testen, of de antwoorden naar de prof sturen. De docent kan onmiddellijk nagaan hoe alle studenten op een bepaalde vraag geantwoord hebben en afleiden of ze een les begrepen hebben of niet.

Clickx: Zijn studenten nog gemotiveerd om van achter hun computer te komen?

Willem Wieme: Het aantal absenties is zeker niet gestegen, als je dat bedoelt. We zijn ervan overtuigd dat studenten meer tevreden zijn sinds het invoeren van e-learning. Bovendien is dit het uitgelezen medium voor wie met een Erasmus-project in het buitenland studeert en zo contact wil houden met zijn moederuniversiteit.

Terug naar studeren

OpenUniversiteitNederland

Studieaanbod / Opleidingen / WO Bachelor / Algemene cultuurwetenschappen / Samenstelling / C11311

Direct bestellen

- Inschrijving
- Inhoud
- Voorkennis
- Cursusmateriaal
- Tentamenvorm
- Tentamendata
- Discussiegroepen

Kunst en Waarheid. Idealisme en symbolisme in de 19e en 20e eeuw

Cursuscode	C11311
Cursusniveau	3
Studielast	1 module(n)

bestellen | niet vergeten | mail naar...

Inschrijving
Inschrijving voor opleidingsstudenten en cursisten.

Inhoud
Kunst is iets bijzonders. Niet in de eerste plaats als object van verstrooiing of zintuigelijk genoegen, en al helemaal niet als feitelijke weergave van de werkelijkheid. Het ware kunstwerk confronteert en verontrust, brengt de mens tot een inzicht dat nergens anders verworven wordt. Het is een bron van waarheid die fundamenteler is dan wetenschappelijke kennis of de ervaring van alledag. Deze visie kwam aan het einde van de achttiende eeuw tot ontwikkeling en is sindsdien een belangrijk aspect geweest van de westerse cultuur. Zij vormt het thema van de cursus Kunst en Waarheid.

Met deze cursus haalt u een diepgaande studie in huis over het idee dat zich in de werking van het kunstwerk een waarheid openbaart die daarbuiten verborgen blijft. De cursus onderzoekt hoe de kiemen van dit inzicht aan het eind van de achttiende eeuw tot ontwikkeling komen. De filosofie buigt zich opnieuw over de vraag naar ware kennis, en komt tot de erkenning dat het kunstwerk een eigen betekenis heeft in het streven naar waarheid. Tezelfdertijd presenteren kunstenaars zich als de nieuwe zieners, bij uitstek toegerust om universele waarheden te aanschouwen en werken te scheppen waarin die waarheden zich kunnen openbaren. De cursus is dan ook opgebouwd uit twee componenten: enerzijds de filosofie die het waarheidscheppend vermogen van kunst erkent, anderzijds de kunst als de menselijke activiteit waarin oorspronkelijke en verborgen waarheden tot openbaring kunnen komen.

De filosofische component van de cursus analyseert voor u de kennisleer van Immanuel Kant, en zet uiteen hoe hij zijn opvolgers er als vanzelfsprekend toe bracht de stelling te formuleren dat de filosofie in haar streven naar waarheid niet zonder het kunstwerk kan. In dit licht wordt het werk van Friedrich Schelling, Arthur Schopenhauer en Martin Heidegger bestudeerd. De tweede component van de cursus bestaat uit poëzie, beeldende kunsten en muziek. Uitgaande van het cursusthema worden drie typen kunstwerk onderscheiden. Het eerste is de optimale belichaming van het programma. De tweede geeft uitvoering aan dat programma binnen de traditionele uitdrukkingsstelsels. Het derde belichaamt de

Zoeken

- Winkelwagen
- Mijn account
- Studiewegwijzer
- Vraagbaak Service en informatie

Gerelateerde cursussen

- Cultuurfilosofie vanuit levensbeschouwelijke perspectieven
- Denken over cultuur
- Ethiek
- Inleiding in de filosofie
- Wetenschapsleer

De cursusdienst van de Open Universiteit is altijd open.

gewoon helemaal niet weer te geven. Een tweede opmerking is de stroeve integratie met de bestaande databanken. De vaakst gehoorde klacht is dat het onderwijzend personeel ofwel het systeem misbruikt als gemakkelijkheidsoplossing, ofwel de uitgebreide mogelijkheden ervan niet benut. Welk systeem men ook kiest, het gaat in alle gevallen om eenvoudige programma’s waarmee studenten en docenten onafhankelijk van tijd en plaats langs het internet informatie kunnen uitwisselen en met elkaar kunnen communiceren. De docenten zetten cursusonderdelen online, en ondertussen kunnen ze groepsopdrachten maken en de studiegids en collegerooster inkijken. Studenten kunnen discussiëren, chatten en gegevens uitwisselen in werkgroepen.

Alle dagen brossen

Het staat als een paal boven water dat studenten die aan de campus hun diploma willen behalen, baat hebben bij e-learning. Maar kan je een diploma halen zonder dat je één voet in een universiteit of hogeschool zet? Jazeker. Bij de Open Universiteit http://openuniv.ugent.be studeer je waar en wanneer je wil. Je kiest zelf je uren en bepaalt zelf je eigen studietempo. Je hoeft je bovendien geen meter te verplaatsen. De Open Universiteit is een Nederlandse instelling waaraan de zes Vlaamse universiteiten meewerken: Antwerpen (UA), Gent (UG), Kortrijk (KULAK), Leuven (KUL), Diepenbeek (LUC) en Brussel (VUB). Hier kan men losse cursussen volgen en diploma’s behalen in cultuurwetenschappen, management, psychologie, milieu- en natuurwetenschappen, technische informatica, Nederlands recht en Active Learning. Als je bijvoorbeeld geschiedenis wil studeren, dan zit dat verpakt in de studie algemene cultuurwetenschappen. De meeste studenten starten met een kennismakingstraject waarbij ze zich inschrijven voor de eerste twee verplichte modules uit de bacheloropleiding. Hier zijn niet-verplichte begeleidingssessies voorzien, maar voor de meeste is het prettig om medestudenten te ontmoeten

MINERVA | Universiteit Gent

Patrick Cool : Mijn cursussen | Mijn profiel | Mijn agenda | Mijn resultaten | Logout

Vakdidactiek : praktijkgerichte seminaries : natuurkunde - Prof. dr. T. Lenaerts | Academiejaar 2004-2005

MINERVA > TGNATU01A00005 > Documenten

Documenten

Naam	Grootte	Datum
1.Algemene_informatie	161.63k	23.08.2004
2.Formulieren_voor_mentor-_en_stagelessen	314.3k	06.10.2004
3.Afspraken_en_Opdrachten	39k	28.09.2004
4.Bijkomende_documenten_voor_de_stage	205.5k	23.08.2004
5.Lessen_theorie	624k	11.05.2005
6.Lessenrooster_vakdidaktiek	26k	17.10.2004
7.Studentenlijst	109k	27.10.2004
Experimenten_in_Ronse	18.2m	24.02.2005
Minerva	2.06m	26.09.2004
Misconcepties_seminarie	6.44m	02.12.2004
STEMHYGIENE	451.22k	08.12.2004
Seminarie_EVALUATIE	964k	13.12.2004
reservatie_microteaching_ppt	229.5k	27.10.2004
Hake-AJP_1998.pdf	263.42k	08.05.2005
Stemhygiëne.zip	1.26m	27.02.2005

Platformbeheerder : ICT&O Expertisecentrum (Helpdesk: 09-264 8570) | Dokeos © 2005

De documenten van een student.

en wat meer uitleg bij de cursus te ontvangen. Enkele weken na de inschrijving ontvang je het cursuspakket thuis. Je krijgt een studentnummer waarmee je op studienet kan inloggen en beginnen studeren. Eenmaal je klaar bent, kan je via het studiecentrum een datum vastleggen om examen af te leggen. Als je daarvoor slaagt, ontvang je een certificaat voor deze cursus. Heb je alle certificaten binnen een diplomaprogramma behaald, dan kan je het diploma zelf aanvragen. De opleidingen worden afgerond met een Nederlands diploma van het wetenschappelijk onderwijs. Via de procedure van de erkenning van buitenlandse diploma's kunnen de Nederlandse diploma's gelijkwaardig worden verklaard met een Vlaamse academische graad.

De opleidingen zijn opgebouwd in cursussen. De meeste cursussen bestaan uit één module, maar er zijn ook cursussen bij van twee of meerdere modules. Met de invoering van de bachelor/master-structuur zijn de oude studiepunten vervangen door een Europees puntensysteem, het European Credit Transfer System (ECTS). Een Bachelor-opleiding bestaat uit 42 modules of 180 ECT-punten, een masteropleiding uit 56 modules of 240 ECT-punten.

Duur en traag tweedekansonderwijs

Het klinkt allemaal geweldig, maar zowel de prijs als de duurtijd zijn de voornaamste struikelblokken. Een module kost € 209 euro. Voor een volledige bacheloropleiding betaal je dus 42 keer € 209, wat een totaal van € 8.778 oplevert. Ten tweede loopt de duurtijd in de praktijk op tot het dubbele van de duur van een reguliere studie. Waar voorbeeldige studenten aan de unief 4 jaar voor nodig hebben, doet men op de open school gemiddeld 7 tot 8 jaar over.

Algemeen Coördinator Vlaanderen van de Open Universiteit Hubert De Saedeleer legt uit waarom: “Thuisstudie is veel zwaarder dan studeren op de campus, bovendien vergt het veel meer zelfdiscipline. De meeste cursisten aan de Open Universiteit hebben overdag een baan en moeten daarna nog beginnen studeren.”

Daarbij komt dat men zich baseert op de Nederlandse pakketten. Er zijn geen Belgische cursussen. Wie bijvoorbeeld jurist wil worden via de Open Universiteit, krijgt een opleiding Nederlands recht. Omdat ons Belgisch rechtssysteem danig verschilt met dat van onze Noorderburen, moet men achteraf een soort van aanpassingscursus volgen.

Wie zijn de 2.500 Vlaamse studenten aan de Open Universiteit? Het jaarverslag van de Open Universiteit toont aan dat dit als een soort tweedekansonderwijs wordt beschouwd. Zo'n 14% van de studenten is ouder dan 45 jaar. Het percentage studenten dat jonger is dan 20, bedraagt 0,5%. Een groot deel van de studenten (42%) valt in de leeftijdsgroep van 26 tot 35 jaar. Meer dan een vierde (28%) is tussen de 36 en de 45 jaar oud. Ten slotte is 16% tussen 20 en 25. We zien dat het aantal mannelijke studenten nagenoeg evenredig is met het percentage vrouwen.

Hubert De Saedeleer van de Open Universiteit Vlaanderen: “E-learning duurt ongeveer dubbel zo lang als een reguliere studie.”

De combinatie van werk en studie is voor de studenten eerder regel dan uitzondering. Een grote meerderheid (64%) studeert naast een betaalde baan. De anderen zijn werkloos, arbeidsongeschikt, werkzaam in eigen huishouden, student aan een andere instelling, of gepensioneerd.

Els heeft een diploma onderwijskunde gehaald aan de Open Universiteit. Ze is laaiend enthousiast: “Zeven jaar. Wie had ooit gedacht dat het zo lang zou duren? Ik in geen geval. De vrije tijd die er nu is gekomen, deed in het begin wat vreemd aan. Het is even wennen dat er geen cursus of scriptie meer ligt te wachten. Het was een boeiende, uitdagende, maar zeer drukke tijd. De combinatie met een fulltime job en drie kinderen heeft daar zeker iets mee te maken. Het cursusmateriaal was zeer degelijk, en de mogelijkheid om de opleiding op eigen tempo af te werken was in mijn situatie ideaal. Maar het contact en de discussies met medestudenten miste ik soms wel. Het stelde me in staat om, zonder mijn job als leerkracht basisonderwijs op te geven, mijn droom waar te maken: een functie in de lerarenopleiding. Jammer dat de afstudeerrichting ‘onderwijskunde’ niet meer bestaat. Ik moest al enkele geïnteresseerden teleurstellen.”

Eén ding is zeker: de Open Universiteit en e-learning komen tegemoet aan een behoefte voor wie om een of andere reden geen dagonderwijs kan volgen. Tenzij je van een kortingsregeling kan genieten, blijft het een dure zaak. En gezien de studietijd is het allerminst een optie voor wie op een drafje een diploma wil behalen. ♦